

NATIONAL INSTITUTE
OF REGIONAL DEVELOPMENT
ESTD 2021

Erasmus+

AG
GR University

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Третьої Міжнародної наукової-практичної
онлайн-конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ,
ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ТА
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ»**

Київ-2021

Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 13 жовтня 2021 року/ редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2021. – 1463 с.

Конфереція проводиться за підтримки Проекту Еразмус+ «Multilevel Local, Nation- and Regionwide Education and Training in Climate Services, Climate Change Adaptation and Mitigation / Багаторівнева освіта та професійне навчання з питань кліматичних послуг, адаптації до змін клімату та їх пом'якшення в локальному, національному та регіональному масштабах – ClimEd», № 619285-EPP-1-2020-1-FI-EPPKA2-SBHE-JP (15.11.2020 – 14.11.2023)

Збірник містить тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції з широкого кола питань, пов'язаних із актуальними проблеми, пріоритетні напрямки та стратегіями розвитку України.

Були охоплені наступні напрямки:

- екологія;
- економіка підприємства та управління;
- освіта;
- право;
- соціальні комунікації, медіа;
- сучасні інформаційні технології;
- технічні науки.

Редакційна колегія: О.С. Волошкіна, д-р техн. наук, професор кафедри охорони праці та навколишнього середовища, (головний редактор); А.В. Гончаренко, асистент кафедри охорони праці та навколишнього середовища (заступник головного редактора); О.Г. Жукова, канд. техн. наук, доцент кафедри охорони праці та навколишнього середовища (відповідальний секретар).

ІТТА, 2021

Лопушинська Олена В'ячеславівна
PhD з менеджменту, доцент кафедри
менеджменту ім. І. А. Маркіної
Строкань Анастасія Олексіївна
студентка 2 курсу спеціальність 051 «Економіка»
Полтавський державний аграрний університет
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА ТА УПРАВЛІННЯ
(Екологічна економіка і сталий розвиток)

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

В умовах обмеженості ресурсів важливим питанням є функціонування як національних економік, так і окремих підприємств на засадах сталого розвитку. Це питання досліджували такі науковці, як С. Кулицький, Ю. Лошакова, та інші, кожен з яких характеризував проблеми досягнення окремої цілі сталого розвитку для України. Основні цілі сталого розвитку для України зображені на рис. 1.

Міжнародний показник крайньої бідності становить 1,9 дол. США за день. Україна використовує, у першу чергу, національну межу бідності – фактичний прожитковий мінімум, який у 2019 р. складав 3660,9 грн [1]. Абсолютна бідність сягала пікових значень у 2001 та у 2015-му рр. У 2015 – 2019 рр. рівень бідності стійко зменшувався більше ніж на 15 %, у 2020 р. (у зв'язку із пандемією COVID-19), відповідно до останніх прогнозів ЮНІСЕФ, досягнення України щодо зменшення бідності з часів кризи 2015 р. можуть бути нівельовані [1]. Сільське господарство є головною сферою національної економіки та лівовою часткою визначення соціально-економічного розвитку України, формує 14% ВВП та понад 40% експорту.

Щонайменше 400 млн. людей не мають базової медичної допомоги, 40 % з них – соціального захисту. Наприкінці 2019 р. 21,7 млн. людей з ВІЛ отримали антиретровірусну терапію, але понад 15 млн. ще чекають на лікування. Кожні 2 секунди хтось у віці 30 – 70 років передчасно помирає від

серцево-судинних, хронічних респіраторних захворювань, діабету чи раку. 7 млн. людей гинуть щороку від пливу дрібних частинок у забрудненому повітрі. Кожна третя жінка зазнала фізичного чи сексуального насильства [2]. Головними проблемами сучасної освіти в Україні є недостатнє забезпечення необхідним обладнанням; некомпетентність деяких педагогів та їх невміння працювати з новими інтерактивними технологіями; постійні зміни в програмах та системі освіти, внаслідок чого підручники та посібники треба замінювати новими, яких ще не видали; низька зарплата та соціальна незахищеність вчителів; розшарування суспільства, що робить освіту менш доступною для більшості дітей.

Рис. 1. Основні напрями реалізації принципів сталого розвитку України

За даними Міністерства внутрішніх справ 90% випадків домашнього насильства в Україні припадає на жінок, при цьому щороку правоохоронні органи фіксують понад 100 тис. випадків домашнього насильства, не враховуючи, що не кожного разу жінки звертаються до них за допомогою. За даними Державної статистики, розрив між зарплатами чоловіків і жінок складає майже 30% [3].

У 663 млн. людей немає доступу потрібних джерел води, з яких понад 40% не мають прямого доступу до води. 2,4 млрд людей у світі живуть в неналежних санітарних умовах.

За оцінками дослідників, загальний економічно-доцільний потенціал відновлюваних та нетрадиційних джерел енергії в Україні становить близько 454.4 млрд. кВт-год. на рік у 1998 р., 3,05 % від загального обсягу споживання енергії було отримано з відновлюваних джерел; у 2012 р. – лише 2 % [4]. Україна стала членом Європейського енергетичного співтовариства та зобов'язана до 2020 р. виробляти 11 % електроенергії із відновлюваних джерел. З 2009 р. відновлювальні джерела енергії в Україні можуть використовувати зелений тариф.

За даними Держстату України, у 2016 – 2020 рр. рівень безробіття населення України віком 15–70 років становив 7,3–10,1 %; наприкінці 2020 р. у зв'язку з пандемією COVID-19 в Україні рівень безробіття населення віком 15–70 років становив 8,6 %. На початку 2019 р. рівень безробіття населення України віком 15–70 років становив 9,2 %, в кінці 2019 р. – 8,2 % [5]. У 2020 р. відбувся спад ВВП України на 5 % у зв'язку з пандемією COVID-19, яка негативно вплинула на більшу частину економіки.

До основних проблем інноваційної політики в Україні можна віднести недостатнє державне та нормативно-правове регулювання суб'єктів інновацій; досить мале фінансування інноваційної інфраструктури та винаходів з державного бюджету; відсутність інноваційно-технологічних центрів, інкубаторів, технопарків, фондів підтримки інновацій, інформаційних систем,

розвиненої системи підготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів у галузі економіки.

В Україні спостерігається суттєва нерівність у доходах населення, яка значно збільшилася останнім часом під впливом багатьох об'єктивних та суб'єктивних причин. Складна суспільно-політична ситуація охопила усі сфери суспільного життя та загострила високий рівень безробіття, падіння реальних доходів населення, зниження його купівельної спроможності, вплив висококваліфікованих кадрів за кордон, бідність, падіння економіки України. Необхідно вдосконалити державне регулювання для запобігання критичного рівня соціально-економічної диференціації населення.

На розвиток міст України суттєво і негативно впливають соціально-економічні та екологічні проблеми: залишається незадовільним стан доріг майже у всіх містах України; загальнодержавні, регіональні та місцеві концепції, стратегії та програми, зорієнтовані на сталий розвиток міст і територій не узгоджуються; недостатньо використовується потенціал державного партнерства екологізації виробництва та створення «зеленого» бізнесу.

Нераціональне використання природних ресурсів є причиною накопичення великих обсягів відходів виробництва та споживання: в Україні нараховано понад 30 млрд. т сміття на полігонах та звалищах, кількість якого щороку збільшується. Головними завданнями для України є переробка, повторне використання та утилізація відходів [4].

В Україні необхідно здійснити і регулярно оновити національні програми про заходи із запобігання зміні клімату, обмеження і скорочення антропогенних викидів парникових газів, захисту і підвищенням якості поглиначів і накопичувачів, сприяння адекватній адаптації до зміни клімату. Основними проблемами в адаптаційній політиці на загальнодержавному рівні є законодавча нормативно-правова неврегульованість у сфері адаптації до зміни

клімату, відсутність системного проведення наукових досліджень про оцінку параметрів фактичних та очікуваних змін клімату й їх наслідків.

Зміна клімату та складна соціально-економічна ситуація стали причинами високого ризику виникнення неконтрольованих пожеж з катастрофічними наслідками для населення та довкілля. Зупинити вирубування лісів, скорочувати втрати природних середовищ існування і живих організмів життєво важливо Україні.

Україна визначає свої інтереси зовнішньої політики і будує відносини стратегічного партнерства на рівнях інтеграції з ЄС, країн-глобальних гравців (США, РФ, КНР) та регіональному (Польща, Туреччина та інші), що свідчить про її значимість як міжнародного партнера.

Таким чином, встановлено, що не всі цілі сталого розвитку реалізуються в житті українського суспільства. Жодна ціль, крім міжнародного партнерства, досконально не реалізується. Виникають певні проблеми у реалізації цих цілей, що в більшості випадків можуть досягти критичного рівня для суспільства.

Література:

1. UNICEF. Бідність та рівні можливості. 2020. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/stories/poverty-equal-opportunities>.
2. Лошакова Ю. Радник. Ціль 3 Міцне здоров'я та благополуччя. 2020. URL: <https://radnyk.org/noviny/czil-3-miczne-zdorov-ya-ta-blagopoluchchya/>.
3. Главком. Проблеми гендерної рівності і політики – жінки в Україні. 2021. URL: <https://glavcom.ua/columns/kodarchenko/problemi-gendernoji-rivnosti-i-politiki-zhinki-v-ukrajini-738966.html>.
4. Voronina V., Ishcheikin T., Lopushynska O. Management of wastes: problems of processing and utilization. Management of the 21st century: globalization challenges. Issue 3: collective monograph/ in edition I. Markina. Nemoros s.r.o., 2020. P. 120–127.

5. Кулицький С. Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ. Ситуація на вітчизняному ринку праці в умовах пандемії. 2020. URL: <https://cutt.ly/FEVephv>.

Осіпчук Тетяна Сергіївна
здобувач рівня вищої освіти другий (магістерський),
спеціальність 051 «Економіка підприємства»
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА ТА УПРАВЛІННЯ
(Економіка підприємства)

СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах реформування актуальними стають проблеми конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємств на основі більш ефективного використання і нарощування їх економічного потенціалу. Суть сталого розвитку підприємства полягає в цілеспрямованій і випереджувальній зміні факторів внутрішнього середовища з урахуванням вимог зовнішнього середовища і одночасним забезпеченням підприємства комплексною стійкістю. В теорії і на практиці поняття «економічний потенціал» виникло в роки незалежності, а саме на етапах реформування економіки та економічних відносин та переходу на нові умови господарювання. Важливість і актуальність відповідного економічного явища обумовлена багатьма причинами. Процеси сталого розвитку підприємства вимагають аналізу і стратегічного підходу до управління економічним потенціалом підприємства на основі його оцінки.

Саме слово «потенціал» має подвійний зміст: по-перше, як фізична характеристика, величина, яка характеризує запас енергії тіла, що знаходиться в даній точці поля; по-друге – (в переносному сенсі) – ступінь потужності (прихованих можливостей) в будь-якому відношенні. Слово «потенціал» (від лат. *potentia*) означає «прихована сила», «можливість», «потужність». В Великому тлумачному словнику сучасної української мови [1] потенціал